

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2016-03-09 Nr. (18.18-31-1E) RM-4829

DĖL GYVENTOJŲ GAUTŲ KILNOJAMOJO DAIKTO (AUTOMOBILIO) PARDAVIMO AR KITOKIO PERLEIDIMO NUOSAVYBĖN PAJAMŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) primena, kokia tvarka apmokestinamos gyventojų gautos kilnojamojo daikto (automobilių) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos.

Kilnojamaisiais daiktais, įskaitant kilnojamuosius daiktus, kurie nekilnojamaisiais pripažįstami pagal įstatymus, laikomi daiktai, kurie iš vienos vietos į kitą gali būti perkelti nepakeitus jų paskirties ar iš esmės nesumažinus jų vertės (pvz.: automobiliai, vandens transporto priemonės, ginklai ir pan.). Pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privalomi teisiškai registruoti kilnojamieji daiktai yra: kelių transporto priemonės, šaunamieji ginklai, žemės ūkio technika (traktoriai, jų priekabos ir pan.) ir potencialiai pavojingi įrenginiai. Šiame rašte teikiamas paaiškinimas dėl kilnojamųjų daiktų - automobilių pardavimo pajamų apmokestinimo ir deklaravimo.

1. Kada nuo už automobilio pardavimą gautų pajamų reikia mokėti pajamų mokestį?

Gyventojų gautos automobilio pardavimo pajamos apmokestinamos, jeigu automobilis buvo įsigytas ir perleistas kito asmens nuosavybėn neišlaikius 3 metų. Pavyzdžiui, gyventojas įsigijo automobilį 2015 m. ir tais pačiais kalendoriniais metais šį automobilį pardavė. Kadangi nuo automobilio įsigijimo iki pardavimo nepraėjo treji metai, nuo gautų automobilio pardavimo pajamų turi būti apskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis.

2. Kokiais atvejais nuo gautų už automobilio pardavimą pajamų nereikia mokėti pajamų mokesčio?

Pajamų mokesčio mokėti nereikia, jeigu automobilis nuo jo įsigijimo iki pardavimo nuosavybėn buvo išlaikytas 3 ir/arba daugiau metų. Pavyzdžiui, gyventojas 2011 metais įsigijo automobilį, kurį 2015 metais pardavė. Pajamų mokesčio mokėti nereikia, kadangi tokios pajamos priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms.

3. Nuo kokios sumos, gautos už parduotą (neišlaikytą 3 metus) automobilį reikia skaičiuoti ir mokėti pajamų mokestį?

Apskaičiuojamas skirtumas tarp gautos už automobilio pardavimą pajamų sumos ir parduoto automobilio įsigijimo kainos, į šią kainą įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su to automobilio perleidimu. Gautos apmokestinamosios pajamos apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Pavyzdžiui, gyventojas įsigijo automobilį, kurį po metų pardavė. Pagal turto įsigijimo dokumentus nustatoma, kad automobilio įsigijimo kaina - 12 000 Eur. Turto pardavimo kaina - 15 000 Eur. Kitų išlaidų, susijusių su turto pardavimu, gyventojas nepatyrė. Turto pardavimo pajamos (pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas) sudaro 3 000 Eur (15 000-12 000), pajamų mokestis - 450 Eur (3 000 x 15/100).

4. Kaip nustatoma automobilio įsigijimo kaina, jeigu automobilis gautas dovanų, laimėtas loterijoje, paveldėtas?

Dovanų gauto automobilio įsigijimo kaina yra dovanos gavimo dieną nustatyta automobilio vertė pagal tikrąją rinkos kainą. Loterijoje laimėto automobilio įsigijimo kaina nustatoma analogiškai kaip ir dovanojimo būdu gauto automobilio, t.y. automobilio įsigijimo kaina įvertinama tikrąją rinkos kainą. Pavyzdžiui, nuolatinis Lietuvos gyventojas 2015-05-15 loterijoje laimėjo automobilį, kurio tikroji rinkos kaina 25 tūkst. eurų. Po 10 dienų automobilis parduodamas už 20 tūkst. eurų. Šiuo atveju gautų turto pardavimo apmokestinamųjų pajamų suma lygi 0.

Paveldėto automobilio vertė - vertė, kurią nustato gyventojas, paveldėjęs šį turtą (pats arba pasinaudodamas turto vertintojų paslaugomis).

5. Kokia automobilio įsigijimo kaina, jeigu automobilis buvo paties gyventojų pagamintas, perdirbtas, suremontuotas?

Tais atvejais, kai gyventojas pats pagamina transporto priemonę, tai tokios transporto priemonės įsigijimo kaina yra tos transporto priemonės gamybos išlaidų suma.

Automobilio rekonstravimui ir/arba kapitaliniam remontui patirtos išlaidos nepriskiriamos to automobilio įsigijimo kainai.

Pavyzdžiui, gyventojas už 250 Eur įsigijo sunkvežimį, kurio kabiną, variklį ir pravažumą didinančią pavarų dėžę bei tiltą pakeitė ir dėl to patyrė 1500 Eur išlaidų. Šią transporto priemonę nepaėjęs 3 metams nuo įsigijimo gyventojas pardavė už 1000 Eur. Gyventojų patirtos transporto priemonės perdirbimo išlaidos nepriskiriamos transporto priemonės įsigijimo kainai, nes turto rekonstravimo ir/arba kapitalinio remonto sąvoka taikytina tik statinių rekonstravimo ir/arba kapitalinio remonto, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, atvejais. Todėl šiame pavyzdyje nurodytu atveju sunkvežimio įsigijimo kaina yra 250 Eur.

6. Kokia automobilio įsigijimo kaina, jeigu automobilis buvo įsigytas lizingo būdu?

Pavyzdžiui, gyventojas nepaėjęs 3 metams nuo automobilio įsigijimo dienos parduoda lizingo būdu įsigytą automobilį. Lizingo įmonei buvo sumokėta 40 000 Eur už automobilį ir 4 400 Eur palūkanų. Palūkanos, sumokėtos lizingo įmonei, prie automobilio įsigijimo kainos nepriskiriamos. Automobilio įsigijimo kaina yra 40 000 Eur.

7. Tam tikri automobilio įsigijimo datos nustatymo atvejai (automobilis įsigytas išsimokėtinai, įgytas santuokos nutraukimo atveju)

Nustatant ar nuo automobilio įsigijimo iki jo perleidimo kito asmens nuosavybėn praėjo treji metai, svarbu turėti automobilio įsigijimą patvirtinančius dokumentus. Tuo atveju, kai gyventojas parduoda automobilį, kurį įsigijo išsimokėtinai (kreditu) arba lizingo būdu, neatsižvelgiant į tai, kada jis pagal sutarties nuostatas įgyja nuosavybės teises į automobilį (jeigu priėmimo - perdavimo ir nuosavybės įsigijimo datos nesutampa), šio automobilio įsigijimo data laikoma ta data, kada gyventojas gavo turtą (turto priėmimo - perdavimo data). Pavyzdžiui, gyventojas su kitu gyventoju 2013-02-01 pasirašė automobilio pirkimo - pardavimo išsimokėtinai sutartį ir iškart paėmė įgyjamą automobilį naudoti. Sutartyje numatyta, kad nuosavybės teisė į automobilį įgyjama sumokėjus visą sutartyje numatytą kainą. 2016-03-10 pirkėjas sumokėjo paskutinę įmoką ir po 2 mėnesių automobilį pardavė. Laikytina, kad automobilį jis įsigijo 2013-02-01 (automobilio perdavimo dieną), t. y.

anksčiau negu prieš trejus metus iki pardavimo, todėl gautos šio automobilio pardavimo pajamos neapmokestinamos.

Tais atvejais, kai pasidalijamas bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise turimas daiktas, jo įsigijimo data nustatoma pagal to daikto įsigijimo (bet ne pasidalijimo) dokumentą. Pavyzdžiui, sutuoktiniai bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise 2013-03-06 įsigijo automobilį. Sutuoktiniams išsiskyrus, jų susitarimu, patvirtintu notaro (arba teismo sprendimu), 2016-01-15 visas bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausantis turtas buvo padalytas: buvusiai sutuoktinei atiteko automobilis. Gyventoja šį automobilį, priklausantį jai asmeninės nuosavybės teise, 2016-04-27 pardavė. Atsižvelgiant į tai, kad buvo pasidalytas gyventojai jungtinės nuosavybės teise priklausęs automobilis, jo pasidalijimas nėra laikomas nauju įsigijimu. Automobilio įsigijimo data yra 2013-03-06.

8. Automobilio pardavimo pajamų deklaravimas

Nuolatinis Lietuvos gyventojas gautas 2015 m. (ar vėlesniais mokestiniais laikotarpiais) automobilio pardavimo pajamas turi deklaruoti pats, pateikdamas 2015 m. (ar vėlesnių mokestinių laikotarpių) pajamų deklaracijos GPM308 formą, kuri patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96 „Dėl metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo ir tikslinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau - deklaracija GPM308).

Jeigu gyventojas automobilio pardavimo pajamas gavo už bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausiusį turtą, tai laikoma, kad tokios pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių lygiomis dalimis, jeigu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip. Todėl kiekvienas iš sutuoktinių deklaruoja jam priklausančią turto pardavimo pajamų dalį bei sumoka apskaičiuotą mokėtiną pajamų mokestį.

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo apmokestinamų automobilio pardavimo pajamų, jis privalo pateikti deklaraciją GPM308 ir užpildyti deklaracijos GPM308 formos GPM308T priedo I skyrių.

Jeigu gyventojas gavo neapmokestinamųjų automobilio pardavimo pajamų, deklaracijos GPM308N priede privalo deklaruoti tokias už turto pardavimą gautas neapmokestinamas pajamas: anksčiau kaip prieš trejus metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn įsigyto teisiškai registruotino kilnojamojo daikto, įregistruoto Europos ekonominės erdvės valstybėje (išskyrus Lietuvoje), kai šių pajamų suma per mokestinį laikotarpį yra didesnė kaip 3000 eurų.

Viršininko pavaduotoja

Vilma Vildžiūnaitė

